



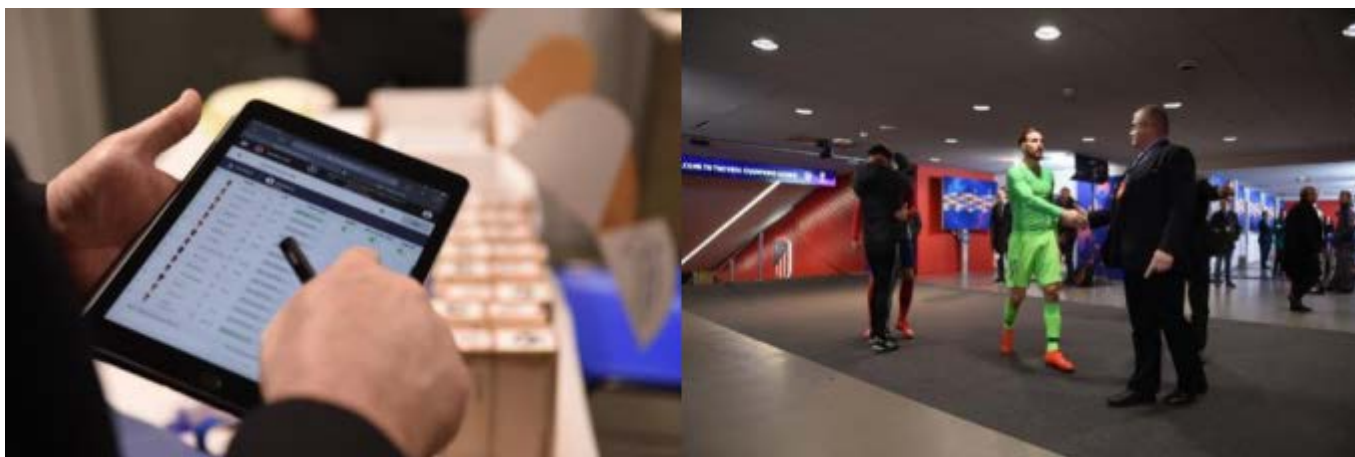
УЕФА допинг-бақылау процедурасы: ойыншыларға арналған қадамдық нұсқаулық

МАЗМҰНЫ

1. **ОЙЫНШЫЛАРДЫ ІРІКТЕУ**
2. **ДОПИНГ-БАҚЫЛАУ ТУРАЛЫ ХАБАРЛАМА**
3. **ДОПИНГ-БАҚЫЛАУ ПУНКТИНДЕГІ ІС-ҚИМЫЛДАР**
4. **ҚАН СЫНАМАЛАРЫ**
5. **ЗӘР СЫНАМАСЫ: СЫНАМАНЫ БЕРУ**
6. **ЗӘР СЫНАМАСЫ: БӨТЕЛКЕЛЕРДІ ТАҢДАУ**
7. **ЗӘР СЫНАМАСЫ: СЫНАМАЛАРДЫ БӨЛУ**
8. **ЗӘР СЫНАМАСЫ: МЕНШІКТІ САЛМАҚТЫ ӨЛШЕУ**
9. **ҚҰЖАТТАМА - ДОПИНГ-БАҚЫЛАУ НЫСАНЫ**
10. **ЗӘР СЫНАМАСЫ: ІШНАРА СЫНАМА ПРОЦЕДУРАСЫ**
11. **ЖАРАҚАТ АЛҒАН ОЙЫНШЫЛАР; ҚЫЗЫЛ КАРТА; ДОПИНГ-БАҚЫЛАУДАН БАС ТАРТҚАН ОЙЫНШЫЛАР**
12. **ҮЙДЕ ДОПИНГ-БАҚЫЛАУ ЖҮРГІЗУ**

1. ОЙЫНШЫЛАРДЫ ІРІКТЕУ

- a) Ойыншылар УЕФА-ның мақсатты тағайындауы бойынша немесе УЕФА-ның цифрлық допинг-бақылау жүйесі арқылы автоматты түрде орындалатын кездейсоқ жеребе арқылы допинг-бақылау үшін таңдалады.
- b) Допинг-бақылау офицері (ДБО) жеребе/тағайындалған ойыншылардан басқа кез-келген ойыншыны допинг-бақылауға таңдай алады. Бұған жаттығу кезінде жарақат алғаннан кейін ауыстырылған ойыншылар да кіреді.
- c) Мақсаты матч басталғанға дейін анықталады, ал кездейсоқ таңдалған ойыншыларды командалар командалық парақтарды ұсынғаннан кейін бірден жүйе таңдайды. Командалар соңғы ысқырықтан кейін допинг-бақылау үшін қандай ойыншылар таңдалғаны туралы хабарлама алады.



- d) Допинг-бақылау кезінде ойыншыдан мыналарды ұсыну сұралуы мүмкін:

- i. Тек зәр сынамасы
- ii. Тек қан сынамасы
- iii. Зәр және қан сынамасы

Егер ойыншылардан зәр мен қан сынамалары алынуы керек болса, онда әдетте біреуі зәр сынамаларын жинау үшін, екіншісі қан жинау үшін екі ДБО болады.

2. ДОПИНГ-БАҚЫЛАУ ТУРАЛЫ ХАБАРЛАМА

- a) Матчтың соңында алаңнан шыққан кезде таңдалған ойыншыларға допинг-бақылаудан өту керек екендігі туралы хабарланады. Бұл әдетте команда өкілінің қолдауымен ДБО немесе сүйемелдеуші жасайды. Ойыншылар өздерінің міндеттері туралы хабарланғанын растау үшін допинг-бақылау түріндегі хабарлама бөліміне қол қоюы керек.
- b) Хабарламадан кейін ойыншылар тікелей допинг-бақылау пунктіне келуі керек. Оларға туннель аймағында флэш-сұхбат беруге рұқсат етіледі, бірақ киім ауыстыратын бөлмеге орала алмайды. Егер ойыншыға жеке заттар немесе ауыстырылатын форма қажет болса, команда дәрігері немесе басқа команда өкілі оларды допинг-бақылау пунктіне апарып бере алады.
- c) Допинг-бақылау пунктінде бола отырып, ойыншы ол жерден ДБО арнайы рұқсатынсыз кетуге құқылы емес. Егер ойыншыға үй-жайдан кетуге рұқсат етілсе, оны УЕФА-ның қызметшісі немесе ресми тұлғасы үнемі ертіп жүреді.

- d) Барлық жағдайда клуб немесе қауымдастық таңдаған ойыншылардың матч аяқталғаннан кейін бірден допинг-бақылау пунктіне **кідіріссіз келуіне** жауап береді.

3. ДОПИНГ-БАҚЫЛАУ ПУНКТИНДЕГІ ІС-ҚИМЫЛДАР

- a) Допинг-бақылау инспекторы допинг-бақылау пунктінде паспортты немесе фотосуреті бар өзге де жеке басын куәландыратын құжатты көрсету арқылы ойыншыдан өзінің жеке басын растауды талап ете алады.
- b) ДБО ойыншыларға және қажет болған жағдайда олардың командаларының дәрігерлеріне допинг-бақылау процедурасын түсіндіреді. Егер ойыншы қан немесе зәр сынамасын беруден бас тартса, олар футболдан төрт жылға шеттетілуі мүмкін.



- c) Ойыншылар допинг-бақылау станциясының күту аймағында олар сынаманы тапсыруға дайын болғанға дейін қалады. Допинг-бақылау пунктінде тек су беріледі, алайда ойыншылар өз сусындарын немесе команда өкілі әкелген тамақты өз тәуекелімен тұтынуы мүмкін. Допинг-бақылау пунктінде алкогольге тыйым салынады.
- d) Ойыншылар мобильді құрылғыларды допинг-бақылау пунктінің күту аймағында ғана пайдалана алады.
- e) Допинг-бақылау пунктінде темекі шегуге тыйым салынады.

4. ҚАН СЫНАМАСЫ

- a) Егер ойыншылардан зәр мен қан сынамаларын алу талап етілсе, олар әдетте алдымен қан сынамаларын береді.
- b) Қан сынамасын бермес бұрын ойыншылар кем дегенде он минут отырған және босаңсыған күйде болуы керек
- c) УЕФА-ның қан жинау жөніндегі қызметкері (ҚЖҚ) ойыншының сынама алу уақыты келгенін көрсеткенде, ойыншы сынама жинау жинағын таңдап, оның тазалығы мен тұтастығын тексереді. Содан кейін ҚЖҚ жинақты ойыншыға көрінетін аймақта жинайды.

- d) ҚЖҚ қан алу үшін ең қолайлы қолды бағалайды; бұл әдетте ойыншының басым емес қолы. Қажет болса, ҚЖҚ қолға бұрау салады.



- e) Тесілген жердегі тері ҚЖҚ инені тамырға енгізіп, қажетті қан мөлшерін алғанға дейін стерильді тампонмен тазаланады.
- f) ҚЖҚ ойыншының қолынан инені алып, тесілген жерге жастықша қояды. Ойыншы жастықшаға қатты қысым жасайды.
- g) Содан кейін ойыншы қол жетімді контейнерлер жиынтығынан үлгіні таңдап, оның бүтін екенін және екі контейнердегі (А және В) сандар бірдей екенін тексереді.
- h) Ойыншы үлгі контейнерлерінің әрқайсысына қан түтігін салады. Содан кейін ойыншы контейнерлерді мықтап жабады, содан кейін ойыншы мен ҚЖҚ олардың дұрыс жабылғанын тексереді.



- i) Мөрленген үлгі контейнерлері барлық ойыншылар тестілеуден өткенге дейін бөлме температурасында сақталады, содан кейін олар зертханаға тасымалдау үшін сенімді салқын қорапқа салынады.
- j) Егер қандай да бір себептермен ҚЖҚ бірінші әрекетте жеткілікті қан ала алмаса, ол қайта әрекет етеді. Ойыншының қолына инені енгізуге үш әрекеттен аспауы керек. Егер үш әрекеттен кейін ҚЖҚ әлі де қажетті қанды алмаса, сынаманы алуды тоқтату керек.

5. ЗЭР СЫНАМАСЫ: СЫНАМА БЕРУ

- а) Ойыншы зэр сынамасын беруге дайын болғанда, ДБО оған қолын ағын сумен шаюды тапсырады.



- б) Содан кейін ойыншы зәрді жинау үшін герметикалық стаканды таңдайды және дәретхана кабинасында зэр сынамасын ДБО тұрақты бақылауымен береді. УЕФА-ның барлық ДБО-лары дәрігер болып табылады.
- с) Минималды көлем 90 мл болуы керек. Егер ойыншы аз көлем берсе, 10-қадамда сипатталған ішінара сынама процедурасын орындау керек.

6. ЗЭР СЫНАМАСЫ: БӨТЕЛКЕЛЕРДІ ТАҢДАУ

- а) Жеткілікті көлемді (кем дегенде 90 мл) жинағаннан кейін ойыншы жеке код нөмірімен бөтелкелері бар мөрленген контейнерді таңдайды. Контейнердің пластикалық пломбасы зақымдалмауы керек; әйтпесе басқа контейнерді алу керек.
- б) Ойыншы контейнерден пломбаны алып тастап, екі бөтелкені шығарады: "А" және "В".
- с) Ойыншы да, ДБО да бөтелкелердің дұрыс күйде екенін және бүлінбегенін және жинақтың әр компонентінің барлық нөмірлері бірдей екенін тексеруі керек.



7. ЗЭР СЫНАМАСЫ: СЫНАМАНЫ БӨЛУ

- а) Ойыншы 30 мл зәрді "В" бөтелкесіне, ал 60 мл зәрді "А" бөтелкесіне құяды.

- b) Зәрді жинайтын стаканда жеткілікті мөлшерде зәр қалдыру керек, сондықтан ДБО сынаманың меншікті салмағын (тығыздығын) анықтай алады.
- c) Ойыншы бөтелкені мықтап жабады. Қақпақты бұрау мүмкін болмаған кезде, ойыншы бөтелкені төңкеріп зәрдің ағып кепеуін тексереді.
- d) Ойыншы бөтелкелердегі және бөтелке қақпақтарындағы код нөмірлері допинг-бақылау үшін пішінге енгізілген нөмірлерге сәйкес келетініне тағы бір рет көз жеткізуі керек
- e) ДБО әр бөтелкені полиэтилен пакетке тығыздап оларды қайтадан картон контейнерге салады.

8. ЗЭР СЫНАМАЛАРЫ: МЕНШІКТІ САЛМАҚТЫ ӨЛШЕУ

- a) ДБО сынаманың меншікті салмағын (тығыздығын) өлшеу үшін рефрактометрді пайдаланады. Егер үлгінің меншікті салмағы 1,005-тен төмен болса (немесе егер ойыншы 150 мл-ден астам зәр берсе, 1,003-тен төмен болса), ойыншы тиісті меншікті салмаққа жеткенше үлгілерді беруді жалғастыруы керек.



9. ҚҰЖАТТАМА - ДОПИНГ-БАҚЫЛАУ НЫСАНЫ

Допинг-бақылаудың барлық бөлшектері, қанның да, зәрдің де сынамалары допинг-бақылаудың цифрлық бланкісіне енгізіледі. Допинг-бақылау нысаны толтырылуы тиіс бірнеше бөлімдерден тұрады;

ОЙЫНШЫ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

- a) Бұл бөлім ойыншы таңдалған кезде жүйемен автоматты түрде толтырылады.

ХАБАРЛАМА

- a) ДБО және ойыншы хабарлама бөліміне қол қоюы керек. Оған қол қоя отырып, ойыншы өзінің сынама тапсыруы керек екенін білетіндігін және оны беруден бас тартудың салдарын білетіндігін растайды.

ЗЭР СЫНАМАСЫ

- a) Бұл бөлім ДБО толтырылады және сынамаларды жинауға арналған бөтелкелердің сәйкестендіру нөмірлерін қамтиды. Зәрдің ішінара сынамасы болған жағдайда мұнда қорғаныс пакетінің нөмірі де жазылады.

МЕДИЦИНАЛЫҚ - ДӘРІ-ДӘРМЕК ДЕКЛАРАЦИЯСЫ

- a) Дәрігердің көмегіне жүгінген ойыншы допингке дейін жеті күн бойы қабылдаған барлық дәрі-дәрмектерді немесе қоспаларды тізімдеуі керек. Егер ойыншы қан талдауын алса, олар алдыңғы үш айда жасалған барлық қан құюды тізімдеуі керек.

ДОПИНГ-БАҚЫЛАУ НЫСАНЫН ТЕКСЕРУ ЖӘНЕ ҚОЛ ҚОЮ

- a) Допинг-бақылау аяқталғаннан кейін ойыншы мен ДБО допинг-бақылау нысанының дұрыс толтырылуын тексеруі тиіс. Содан кейін ДБО, команда дәрігері және ойыншы нысанға қол қояды.
- b) Ойыншы өзі көрсеткен электрондық пошта мекенжайына допинг-бақылауының сандық түрінің құпия сөзбен қорғалған PDF нұсқасын алады.

10. ЗЭР СЫНАМАСЫ: ІШІНАРА СЫНАМА ПРОЦЕДУРАСЫ

- a) Егер ойыншы берген зэр сынамасы 90 мл-ден аз болса, ойыншы аралық тығыздағыш пен пластикалық қорғаныс пакеті бар ішінара сынама жинағын таңдайды.
- b) Ойыншы ішінара үлгіні "А" бөтелкесіне құйып, бұл бөтелкені аралық тығыздағышпен жабады, содан кейін оны қақпақпен жабады. Содан кейін бөтелке қайтадан картон контейнерге салынып, қорғаныс қапшығына тығыздалады.
- c) Ішінара үлгі коды және жиналған зәрдің мөлшері ойыншы қол қоятын допинг-бақылау бланкісіне жазылады.
- d) Ойыншы қосымша сынама беруге дайын болғанда, қорғалған пакеттегі код нөмірі бойынша бірінші сынаманы табу керек. Бұл нөмір ішінара үлгі түрінде берілген. Содан кейін ойыншы зәрді таза, пайдаланылмаған зертханалық стаканға қайта жинайды.
- e) Содан кейін ойыншы тағы бір жаңа, пайдаланылмаған стаканды таңдап, А бөтелкесінен жаңа зертханалық стаканға ішінара сынаманы құяды. Содан кейін оған жаңа стаканға 150 мл-ден аспайтын екінші сынама қосылады.
- f) Қажетті көлемді алғаннан кейін кем дегенде 90 мл тестілеуді 7-бөлімде көрсетілгендей жалғастыруға болады.

11. ЖАРАҚАТ АЛҒАН ОЙЫНШЫЛАР; ҚЫЗЫЛ КАРТА; ДОПИНГ-БАҚЫЛАУДАН БАС ТАРТҚАН ОЙЫНШЫЛАР

- a) Егер допинг-бақылау үшін таңдалған ойыншы матч барысында жарақат алса, онда оны допинг-бақылау офицері тексереді, ол оның сынама алуға қабілетті екенін анықтайды. Егер допинг-бақылау офицері ойыншының жағдайы жоқ деп санаса, оны бірінші таңдалған қосалқы ойыншы ауыстырады. Әдетте, егер ойыншыға дереу медициналық көмек алу үшін стадионнан кетудің қажеті болмаса, олар допинг-бақылауынан өтуі керек екенін ескеру керек.
- b) Егер ойыншы матч кезінде қызыл карточка алса, матчтан кейін допинг-бақылауға қол жетімді болуы керек. Осылайша, ойыншы матч аяқталғанға дейін стадионнан кетпеуі тиіс.
- c) Допинг-бақылаудан бас тарту допингтің өрескел бұзушылығына және ойыншының төрт жылға шеттетілуіне әкелуі мүмкін.

12. ҮЙДЕ ДОПИНГ-БАҚЫЛАУ ЖҮРГІЗУ

- a) УЕФА ойыншыны үйде тестілеу кездері болады. Бұл УЕФА ойыншыға өзінің орналасқан жерін хабарлау керек екенін хабарлаған жағдайда ғана болады және ойыншы өзінің үй мекенжайын бір сағаттық таймслот кезінде тестілеуге болатын орын ретінде көрсеткен жағдайда ғана болады.
- b) ДБО ойыншының үйіне сағат таймслотының басында келіп, қоңырау шалып, есікті қағады. Егер жауап болмаса, ДБО осы мекенжайда бір сағаттық уақыт ішінде болады және ойыншымен байланыс орнатуға тырысады.
- c) ДБО ойыншымен байланыс орнатқаннан кейін, ДБО өзін таныстырады және ойыншының допинг-бақылауынан өтуі керек екенін түсіндіреді. ДБО процедураны түсіндіреді және қажет болған жағдайда ойыншыдан фотосуретпен жеке куәлігін көрсетуді сұрайды.
- d) Содан кейін ДБО ойыншыға допинг-бақылау туралы хабарлағаннан кейін, сынаманы беру процесі аяқталғанға дейін ойыншы ДБО тікелей бақылауында болуы керек.
- e) Ойыншы өкілдің қатысуын сұрауға құқылы. Бұл әдетте ойыншының командасының бірі, бірақ ол сонымен қатар отбасы мүшесінің өкілі немесе басқа адамды таңдай алады. Егер ойыншы өз командасынан біреуді таңдаса, олар өкілмен байланысып, мүмкіндігінше тезірек қатысуын сұрауы керек.
- f) Егер ойыншының командасының дәрігері болмаса, ойыншы дәрі-дәрмек декларациясының бөлімін өзі толтыруы керек. Егер ойыншы қандай дәрі қабылдағанын білмесе, оған команданың дәрігеріне қоңырау шалуға рұқсат етіледі.
- g) Зәр, қан сынамасын бір уақытта алу процедурасы қарапайым допинг-бақылаумен бірдей болып келеді (жоғарыдағы 4 - 10-қадамдар).
- h) Егер ойыншымен көрсетілген мекенжай бойынша бір сағат ішінде байланыса алмаса, ДБО бұл туралы УЕФА-ға хабарлайды және ойыншыға тәртіптік жаза қолданылуы мүмкін.



УЕФА
ЖЕНЕВА ТРАССАСЫ 46
CH-1260 NYON 2 ШВЕЙЦАРИЯ
ТЕЛЕФОН: +41 848 00 27 27
ТЕЛЕФАКС: +41 848 01 27 27
UEFA.com

WE CARE ABOUT FOOTBALL